

והערב נא

1 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יא עמוד ב

מאי מברך? אמר רב יהודה אמר שמואל: אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה. ורבי יוחנן מסיים בה הכי: הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ועוסקי תורתך, ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל

2 תוספות מסכת ברכות דף מו עמוד א

ולעסוק בדברי תורה והערב נא הכל ברכה אחת היא וצריך לומר והערב נא וישתבח סמוכה לברוך שאמר **ולכך יש לזהר שלא לספר ביניהם**

3 טור אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מז

הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך בא"י המלמד תורה לעמו ישראל... וי"ל והערב נא **בוי"ו** כי ברכה אחת היא עם לעסוק בדברי תורה שאילו היתה ברכה בפני עצמה היתה פותחת בברוך ולכן אין לענות אמן אחר לעסוק בדברי תורה

4 שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מז

סעיף ו

אומר: והערב עם וי"ו. **הגה:** וי"א בלא וי"ו, וכן נהגו (רמב"ם פ"ז מהלכות תפלה ורשב"א בשם המאור ואבודרהם **אבל יותר טוב לומר בוי"ו**)

5 ערוך השולחן אורח חיים סימן מז

סעיף יג

אבל הרמב"ם ס"ל דברכה בפ"ע היא וגורס הערב נא בלא וי"ו... ונמצא דלהרמב"ם ג' ברכות הן כנגד מקרא משנה גמרא ולהתוס' והרא"ש שני ברכות הן כנגד תורה שבכתב וכנגד תורה שבע"פ וכתב רבינו הרמ"א שטוב יותר לומר והערב נא בוי"ו **ומ"מ נוכל לענות אמן אחר לעסוק בד"ת** וכן עשה האר"י ז"ל [עמג"א וט"ז סק"ה]

Making Torah Sweet

6 הקדמה לספר אגלי טל

ומדי דברי זכור אזכור מה ששמעתי קצת בני אדם טועין מדרך השכל בענין לימוד תוה"ק ואמרו כי הלומד ומחדש חידושים ושמח ומתענג בלימודו אין זה לימוד התורה כ"כ לשמה כמו אם היה לומד בפשיטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. אבל הלומד ומתענג בלימודו הרי מתערב בלימודו גם הנאת עצמו.

ובאמת זה טעות מפורסם. ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש וששמח ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה

7 שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן מז

סעיף א

ולכך יראה כל אדם שתהיה כלי חמדתו של הקב"ה שהיה משתעשע בה בכל יום חשובה בעיניו **לברך עליה בשמחה יותר מעל כל הנאות שבעולם שזה מורה שעוסק בה לשמה** ויזכה לשלשלת הנמשך לעוסק בה לשמה שהוא לא ימוש מפיו ומפי זרעך וגו' שתעשה שאלתו ובקשתו שמבקש בברכתה ונהיה אנחנו וצאצאינו ויש מדקדקים להוסיף וצאצאי צאצאינו כי כל שהוא ובנו ובן בנו תלמיד חכם שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם וא"צ לכך כי בכלל צאצאינו הם ג"כ בני בנינו

8 ערוך השולחן אורח חיים סימן מז

ויש גורסים וצאצאינו וצאצאי צאצאינו ואין צורך בזה דגם צאצאינו הכונה יוצאי חלצינו לכמה דורות [שם] והנה להתוס' והרא"ש ברכה אחת היא עם לעסוק בד"ת ועם הברכה אנו מתפללים שנלמוד במתיקות ולשמה ולאשר יש בה ענינים הרבה לכן פותחת בברוך וחותמת בברוך וגורסים והערב נא בוי"ו העיטוף דאדלעיל קאי

Missing one word

9 טור אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מז

הערב נא ה' אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך בא"י המלמד תורה לעמו ישראל

10 פרישה אורח חיים סימן מז

ולומדי תורתך **לשמה** ברוך אתה ה' המלמד כו'. כך הוא גירסת רי"ף

אשר בחר בנו – Last Bracha

11 תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יא עמוד ב

ורב המנונא אמר: אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו. ברוך אתה ה' נותן התורה. אמר רב המנונא: **זו היא מעולה שבברכות**. הלכך לימרינהו לכולהו

12 רש"י מסכת ברכות דף יא עמוד ב

זו היא מעולה שבברכות - התורה, לפי שיש בה הודאה למקום וקילוס לתורה ולישראל

13 טור אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן מז

ועוד יש ברכה אחרת על התורה בא"י אמ"ה אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו בא"י נותן התורה ויכוין בברכתו על מעמד הר סיני אשר בחר בנו מכל העמים וקרבתו לפני הר סיני והשמיענו דבריו מתוך האש ונתן לנו את תורתו הקדושה שהיא בית חיינו כלי חמדתו שהיה משתעשע בה בכל יום

14 ערוך השולחן אורח חיים סימן מז

ואח"כ מברכים אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו בא"י נותן התורה ואומרם בלשון הוה נותן משום דבכל עת ובכל רגע חונן הקב"ה ונותן לאדם בינה להבין בתורתו ובפרט שחידושי תורה יש בכל יום חדשים

15 חשוקי חמד ברכות דף יא עמוד ב

למה ב' ברכות על ברכת התורה

שאלה. הגאון ר' שמחה וסרמן זצ"ל נשאל, למה בקריאת התורה מברכים לפניה? ולאחריה, משא"כ בשאר מצוות תשובה. הוא השיב על כך במשל (בנוסף לשאר התשובות) וכדלהלן מעשה באדם שהוזמן לשמחת בר מצוה, הוא הגיע לשמחה והביא עמו מתנה יפה, ונתנה לחתן. אמר שלו' והלך. בלילה לאחר שהאורחים עזבו את האולם התחיל אבי הבן וחתן המצוות לבדוק את המתנות, ולבחון את ערכם. והנה רואים שהאדם הזה הביא סט יפה של משניות, מתנה שהיא שוה מאוד, וערכה רב. למחרת כשפוגש אבי הבן את אותו אדם הוא מודה לו בשנית על המתנה היפה והנהדרת כי בדק אותה ומצא את המתנה נהדרת ונפלאה. כך גם בברכת התורה תחילה אנו מודים על המתנה היפה, אולם אח"כ לאחר שטעמנו את הטעם הנפלא של התורה שהיא חיי עולם נטע בתוכנו אנו מודים שנית ודבר זה שייך רק בתורה לאחר שטעמנו מנופת צופה

16 Rabbi Joseph Soloveitchik – Tradition 1978

everything he taught it, why did he bother to teach the embryo at all? The answer is again obvious. R. Simlai wanted to tell us that when a Jew studies Torah he is confronted with something which is not foreign and extraneous, but rather intimate and already familiar, because he has already studied it, and the knowledge was stored up in the recesses of his memory and became part of him. He studies, in effect, his own stuff. Learning is the recollection of something familiar.²⁰ The Jew studying Torah is like the amnesia victim who tries to reconstruct from fragments the beautiful world he once experienced. In other words, by learning Torah man returns to his own self; man finds himself, and advances toward a charted, illuminated and speaking I — existence. Once he finds himself, he finds redemption.